
~
EGUZKI LAINOTUA
(3N. SARIA)

Gaur kontsolau nozu, eguzkia; biar bere etorri zakidaz kontsolau naitean.

Eguerdiko amabi t'erdietan Ekhi (bestaldean idazten daben letxe) oetik jagi-barri jaku; sofán etzun eta telebisiñoa ikusteari daragoio. Amazortzi urteko morrosko luzanga onek eskolara joateari itzi dautso, ta ogibiderik ikasten jarduteko ez gogo, ez asmorik. Ule luze ta arrotua, ez da bere jazkeraren gorabeeran ezer asko arduratuten; Eguzki osterá, here neba baiño laupabost urte zaaragoa (are zaaragoa dirudi) garrantzi andiko norbaitegaz geratuko bai'litzan, pinpirin-pinpirin atondu da ta Ekhitxu'ri "banoia" laburra badirautso; Mutillak begirakuna apur bat altxa dau ta ez dau tautik esan; Ori bai, bere arretatxuak darabilen kosmetikuen usain sarkorra surzuloetarik jasan dau, ta muxin-keiñu bat egin be. Mutil gaztea alperkerian diarduan bitartean, neskatoa karrikarik karrika ibilten da; Beti gizonezkoren batek otsegiten dautsanean urteten dau; baiña bere nebak ez bezala, Eguzki'k etxera dirua ekarten dau. Nundik lortuko ote?

Oneek gotzontxu biok "eguzki" izena eukiagatik, eguzkia gitxitan sartuten da zorigeiztoko etse orretara. Lantegiai darien keiak arnasestuka ipiñi dauz bederatzigarren bizitzako gizagaixook, eta oneek bizi direan amasei oiñeko dorretzar itzel orren leioak lurrinduten diñardu.

Ekhi bakarrik geratu jaku etxean. Bere gurasoen logelarantza abiatu da; arasea edegi ta aitamai kajoi batzuk arakatu dautsez. Nundik-edo-andik dirukopurutxua polito batu, ta kalera joan da tximistak ataraten, atea giltzaz itxi barik. "Lapurak gurera sartuko ba'litzakuz, zer ostuko leuskigue?", diño Ekhi'k here baitan.

Tartetxu bat belutxuago, emakuma zaartu xamarrá etxeratu, ta "danba" atea zarratu dau. Etxean alerik ikusi ez, eta sukaldeko ozkaillura abiatu da; edontzi bat ardaoz bete ta zanga-zanga iruntsi dau. Itxurak diranez naikoa ez deritxo ta salara jo dau (jangelea ezin esan, sendi apal onen jangelea suton-

doa da-ta; egongelea be nekez, egoteko tokirik ez dabe-ta)... Ikustirratia ta alkitxu bi-edo...

Salako arasatik bonbilla koñak-a artu ta edontzia bete-edo egin dautsu... Baso bat koñak atondu dau, astiro-astiro... Zurrutada batez ez dau edan orain-goan... Baiña aurrez be ez dauz bear izan. Lokartzen asia da, baiña bat-batean itzartu ta bazkaria gertuteari emon dautso.

Ez da oraindiño ordubete iraun here senarra bizitokira itzuli danean... Oneri be mando bat lurrera botatzeko aiñako sundea dario agotik... Itsason-tziak lez zabuka, sukaldeko alkitxu batean jesarri jaku.

—Zer, Marixa? Ez al jaukanagu ezer bazkaltze-ko?

—Orain be i beti lez itxura edarrean etxeratu az... Euk emongo deusok gure poxpolintxuari ikasbide polita!

— Poxpolintxuok! Zorria baiño alperragoak dozana biok!

—Eu bai alperra! Ez gero besteokaitik txarto esaka ibilli! Zeuekaz ibilli bearko dot bai oindiño etxegarbiketán. Alper-taldea bikaiña egokitu jat neurean... I osterá lanik ez, ta lan billa ibilli bearrean, edari-etxeetako mama gozoa iruntsitan gau-ta-egun... Zeuekaz nora? Nora, e, esaistak!.

Giroa berotzen asia da, etxe onetan oi danez, eta gitxi irudituko jatzue-ta, ara or zarata itzela ateko sarraillan... Azkenean, kostata, Ekhi, etxeko tatana sartu egin da; ibillera bitxia, bai orixe... Surrari bein-eta-barriz zirikatzen dautsa, zerbait ausnartu bai'luan; begirakuna be ez dauko berak euki daroana, betikoa, berezkoa... Begi-ezkelarenagaz antz andia dau.

Mutil errukarria sukaldeko erratza zapaldu ta laprast eginda, ia-ia zolura jausi zan. Bere amak begirakun sarkor, zorrotz ete zamaikorra egin dautso semetxuari; aita barriz jabetu be egin ez dala-koan gagoz.

Jarri dira irurok maira ta txilistak bazkaltzen asi... Prontxio'k eta Marixa'k botilla ardao baltza beren ondoan, edo urriñegi ez beintzat, eta mutillari ura ardaoagaz nastauta imiñi dautsoe.

—Ez, ez, gaur ura edan gura dot, diño Ekhi'k izututa.

—Bai, obe egingo euke kalean be ura edango ba'au... An atxur galanta atrapau ta emen koittadua-rena egiten, diñotso zakar-zakar Prontxio'k, bere aitak.

Anartean, Marixa, azpillai begira ari jakan, gizezko biai arreta emon barik; tupustean, here senar Prontxio'ri badirautso:

—Ik be ez daukok bada alan berba egiteko arrazoi askorik.

Egunero, egunean-egunean, eztabaidaren bat sortuten da Arriaga'tarrenean; au dala edo bestea dala, azken batean, beren bizitza zital eta kaxkarra dala-ta, beti ibiltzen jatzuz Arriaga'tarrak alkarren mokoka, ernegatuta ta amorruez, alkarrekaz asarrerik bal-tzenaz diñarduelarik.

Areek ikertzera doan edonor, bereala oartuko da etxe artan poza, alaitasuna ta alkartasuna eskatutea, astoari konfitteak botatzea lez dala. Egunen baten, on dana konpondu eitekean?

Batzuk diñoenaz, arazorik latzenek be euren askabidea badauka, nai-ta zenbaitetan, edo-ta asko-txutan, on eziña irudititu.

Orain ixiltasuna nagositu da otordua egiten dabilien sendiarengan, eta norbaitek giro jasangatx a austearren badiño:

— Ta Eguzki? — itaun dagi Prontxio'k, etxeko nagusiak-edo. Ziurretik gaur be ez dok etorriko... Ez, ez jatorrak... Gaur ba, betiko modura, eukiko jok ark egitekoren bat...-darantzuiio Marixa'k, Ekhi'k, lotsabako xamarra izanagatik, bere aitari ez leuskiota ikarik egingo.

Ekhi lurrera hegira lotu da lotsaturik bai'legoan; negar-antuluren bat urten jako, dana dala mutil minbera baita... Arri ta zur dago, ta badiño here baitan; "Arritzekoa, arritzekoa, danak dakie Eguzki'-ren ibilleren barri, gure aitak izan ezik".

Bitartean mutikoari zandutako here aitita-ama-men gomuta etorri jako; "Ez zirean ez eskolara joango, baiña bizitzen baekian. "Negar-antzean bal-koira urten da. "areek euskerea, erlejiñoa, aberria... Zelanbesteko euskarria eukiten ekien, eta arrebak eta aitamak?" Egoera jasaneziña gertau jako Ekhi'-ri.

Konturatu daneko ama an dauko; "Aurrera egin-go joagu zela-ala, ikusiko dok, laztana...".

Ortik oso urrin barik, Eguzki ezezagun baten berebillera igon da ta badoia...

ETXABURUA TA AGIRRE'tar ASIER

>: >: >:

Eusko Jaurlaritzaren Laguntzaz.

Kultur Saila'k diruz lagundutako aldizkaria.

ZER aldizkariak eta EUSKERAZALEAK ALKARTEAK'K ba-dauke Bilbao inguruan urteko arpidetza eskura-tzeko urea. Etxerik etxe joaten da kobratzaillea. Baiña gauzea ez da ain erreza errietan. Orregaitik eskari au egiten dau-tzuegu: Bialdu eiguzue txartel edo txeke bat. EUSKERAZALEAK ALKARTEA'ren izena ipiñi ta 2.000 pezeta dira-la idatzita. Txartel on sartu karta-azal batean eta gaiñean zuzenbidea ipiñi: EUSKERAZALEAK ALKARTEA.

Colón de Larreátegi, 14, 2°, eskoia. 48001 BILBAO

Eskerrik asko urtero zintzo-zintzo ordaintzen dozuen guztioi.